

Státní ceny

Ceny Ministerstva kultury

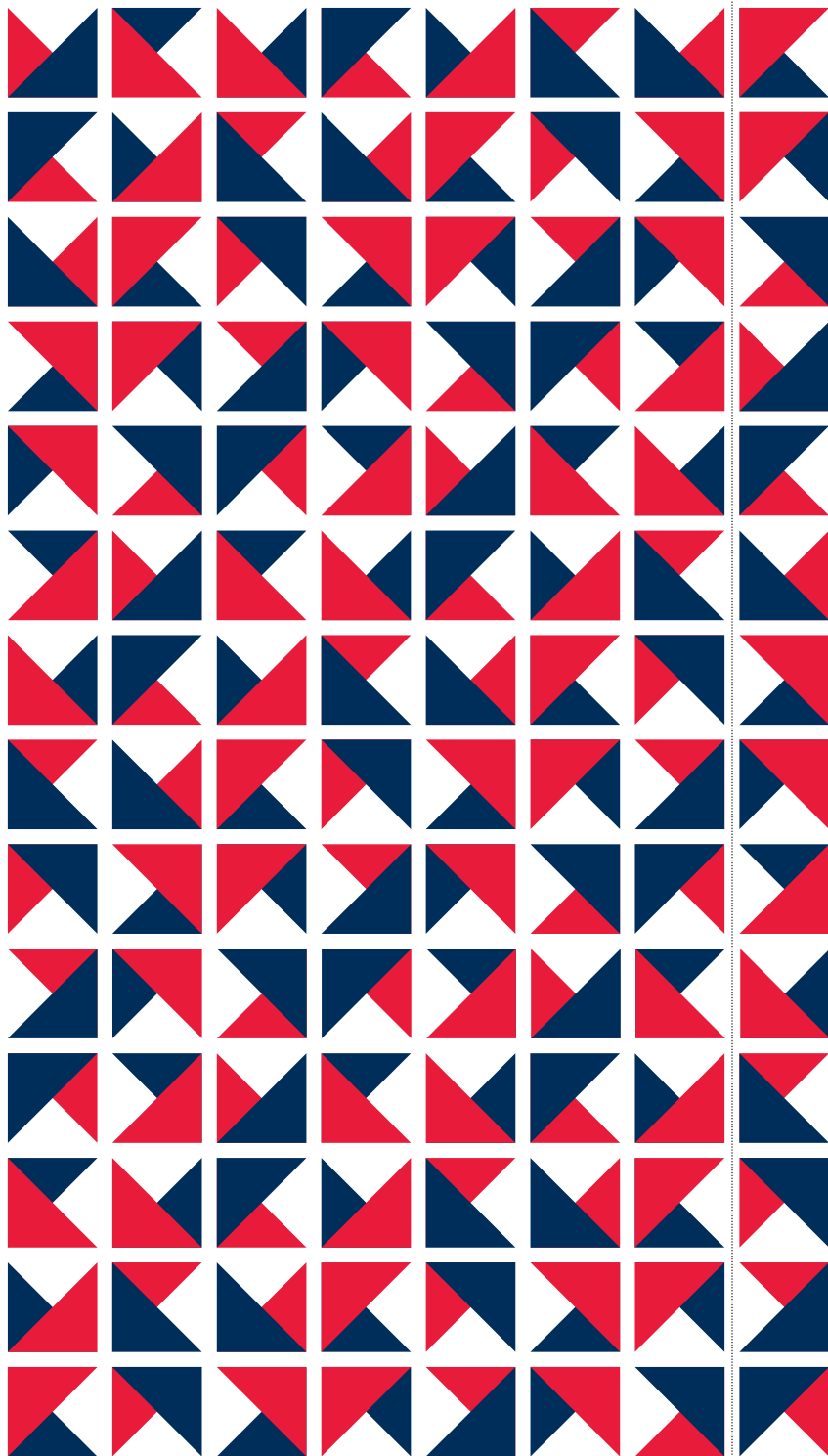
2022

Státní cena za literaturu

Státní cena za překladatelské dílo

Ceny Ministerstva kultury za přínos v oblastech divadla,
hudby, výtvarného umění a architektury

Ceny Ministerstva kultury za přínos v oblasti
kinematografie a audiovize

Vážené dámy, vážení pánové,
milí příznivci kultury,

je mi ctí, že vás mohu letos pozdravit při dalším ročníku státních cen a cen ministerstva kultury. Zdravím vás sice v globálně napjaté atmosféře, v éře doznívajícího koronaviru a pokračující brutální ruské agrese na Ukrajině, ale tím spíš chci zdůraznit, jak důležitou roli kultura v těchto časech hraje. Literatura, divadlo, hudba, výtvarné umění, architektura a film jsou oázy volnosti a fantazie, místa, která dělají v kritických časech svět lepším, která dávají naději, otvírají možnosti a nové horizonty. Takže je podporujme – a nenechejme si je vzít. Všem letošním laureátům upřímně gratuluji.

Mgr. Martin Baxa
ministr kultury

Státní cena za literaturu Kateřina Tučková

**za román *Bílá Voda*
s přihlédnutím k její
dosavadní literární tvorbě,
která otvírá málo známá
historická a společenská
témata a pomáhá je
zpřístupňovat veřejnosti**

Narozena 1980 v Brně, na Masarykově univerzitě vystudovala bohemistiku a dějiny umění. Připravila desítky výstav současného českého malířství v Česku i zahraničí. Píše prózu, věnuje se publicistice, literární historii a kunsthistorii, překládá ze slovenštiny, adaptuje pro divadlo. Proslavila se romány *Výhnání Gerty Schnirch* (2010), *Žitkovské bohyně* (2012) a *Bílá Voda* (2022). O té nejnovější recenzent *Mladé fronty Dnes* napsal: „Čím dále čtenář románem postupuje, tím jasnější je, jak výjimečný má autorka styl. Jak intenzivní a přirozenou vypravěčku v sobě našla. Jak funkčně kreslí postavy a situace, jak šikovně míchá prvky detektivní, mysteriózní, málem hororové, spirituální, lyrické a občas i trochu groteskní – a kouzlí obratem atmosféru strhující a hutnou tak, že by se dala krájet. Tím spíš je pak zřejmé, co chce autorka textem ve finále říct. Můžeme citovat Evaristu: ‚Bezohlednosti a nátlaku se neustupuje.‘ Můžeme podtrhnout důležitost základních vazeb: mezi matkou a dítětem, mezi člověkem a nějakým principem, který ho přesahuje. Můžeme

zdůraznit apel na ženskou emancipaci. Každopádně ale platí jedno: Tučková napsala velký román. A určitě ne proto, že má skoro sedm set stran...“

Cena se uděluje od roku 1995 v návaznosti na tradici první republiky (ustavena 1920). Je určena k ohodnocení buď významného původního díla české literatury, nebo dosavadní literární tvorby. Státní cena za literaturu se uděluje na návrh poroty jmenované ministrem kultury.

Laureáti

1995	Ivan Diviš
1996	Emil Juliš
1997	Milan Jankovič
1998	Vladimír Macura
1999	Josef Škvorecký
2000	Karel Šiktanc
2001	Věroslav Mertl
2002	Květa Legátová
2003	Petr Kabeš
2004	Pavel Brycz
2005	Edgar Dutka
2006	Vladimír Körner
2007	Milan Kundera
2008	Ludvík Vaculík
2009	Zdeněk Rotrekl
2010	Antonín Bajaja
2011	Daniela Hodrová
2012	Ivan Wernisch
2013	Petr Hruška
2014	Patrik Ouředník
2015	Pavel Šrut
2016	Petr Král
2017	Jáchym Topol
2018	<i>cena nebyla předána</i>
2019	Karol Sidon
2020	Michal Ajvaz
2021	Miloslav Topinka

Státní cena za překladatelské dílo

Jiří Našinec

**za dosavadní dílo,
zejména překlady Charlesa
Nodiera a Mircei Eliada,
a za všestranný přínos
k popularizaci rumunské
literatury**

Narozen 1950 v Křižatkách, na Univerzitě Karlově v Praze vystudoval francouzštinu a rumunštinu. Pracoval v redakci nakladatelství Odeon, v letech 1992 a 1993 jako šéfredaktor. Od roku 2001 vyučuje na Ústavu románských studií Filozofické fakulty UK. Je laureátem řady cen, mj. Magnesia Litera (2007) a Cena Josefa Jungmanna (2014). Do češtiny překládá soustavně díla Mircei Eliada a Charlesa Nodiera; dále přeložil mj. tituly Aurelia Busuioca, Iuliana Ciocana, Eugèna Ioneska, Normana Maney, Rada Tudorana a Vlada Zografio. V rozhovoru s Jarmilou Horákovou uvedl: „Tak mě napadlo, co rumunština? Navíc v mé rodné visce žije jeden Rumun, dnes pán asi osmaosmdesátiletý, který k nám přišel jako mladý kluk v roce 1947. Od něj jsem získal základ, v létě jsme spolu česali třešně, každý na jednom stromě, a učili jsme se slovíčka. Hned po úspěšně složených přijímačkách na rumunistiku jsem se v létě 1969 vypravil na měsíc do Rumunska, jezdil jsem stopem a vzájemné sympatie tehdy byly takové, že jednou jedinkrát

jsem spal v kempu a jednou v hotelu. Jinak si mě lidé spontánně brali k sobě domů. Tak jsem se dostal k rumunštině a nelituju toho.“

Cena se uděluje od roku 1995. Je určena k ohodnocení buď významného literárního překladu z cizího jazyka do češtiny, nebo za dosavadní činnost v oblasti překladu literárních děl. Státní cena za překladatelské dílo se uděluje na návrh poroty jmenované ministrem kultury.

Laureáti

1995	Josef Hiršal
1996	Ludvík Kundera
1997	Luba a Rudolf Pellarovi
1998	Jindřich Pokorný
1999	Lumír Čivrný
2000	Anna Valentová
2001	Jan Vladislav
2002	Jiří Pelán
2003	Dušan Karpatský
2004	Dušan Zbavitel
2005	Pavla Lidmilová
2006	František Fröhlich
2007	Antonín Přidal
2008	Jiří Stromšík
2009	Miroslav Jindra
2010	Oldřich Král
2011	Martin Hilský
2012	Vladimír Mikeš
2013	Vratislav J. Slezák
2014	Jiří Pechar
2015	Hanuš Karlach
2016	Pavel Dominik
2017	Eva Kondrysová
2018	Helena Stachová
2019	Anna Kareninová
2020	Blanka Stárková
2021	Alena Morávková

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti divadla

Zoja Mikotová

za rozvíjení osobité poetiky básnického divadla, opřené o pohyb, vtip a múzičnost, a za umělecké a pedagogické úsilí propojovat svět neslyšících a slyšících

Narozena 1951 v Brně. Vystudovala činoherní režii a metodiku pantomimy na brněnské Divadelní fakultě JAMU (1975–1980). Působila v Loutkovém divadle Radost (od 1980) jako režisérka a choreografka. Od roku 1990 režíruje a jako choreografka pracuje v divadlech u nás i v zahraničí, v Maďarsku, Polsku, Německu, Rakousku a Francii. V roce 1992 absolvovala studijní pobyt na Gallaudetově univerzitě ve Washingtonu, jediné univerzitě pro neslyšící na světě, a v téže roce založila Ateliér dramatické výchovy neslyšících na JAMU, kde se v roce 1997 habilitovala a v roce 2000 byla jmenována profesorkou v oboru dramatická umění. Její inscenace se vyznačují nezaměnitelnou poetikou i úsilím propojovat dětský svět se světem dospělých. V uměleckém propojení světa neslyšících a slyšících je v českém divadle průkopnicí. Dílo Zoji Mikotové dlouhodobě formuje estetické i hodnotové vnímání dětí a dospívající mládeže.

Cena se uděluje od roku 2003 k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počínů, nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti divadla. Nositelem ceny se může stát fyzická nebo právnická osoba. Cena se uděluje na návrh poroty jmenované ministrem kultury.

Laureáti

2003	David Radok
2004	Otomar Krejča
2005	Jiří Suchý
2006	Ladislav Smoček
2007	Jan Antonín Pitínský
2008	Jan Borna
2009	Ivan Vyskočil
2010	Karel Kraus
2011	Jiří Kylián
2012	Pavel Šmok
2013	Ctibor Turba
2014	Adolf Scherl
2015	Jaroslav Vostrý
2016	Petr Oslzlý
2017	Petr Zuska
2018	Jan Schmid
2019	Jan Nebeský
2020	Tomáš Dvořák
2021	Hana Burešová

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti hudby **Karel Paukert**

**za celoživotní koncertní
a pedagogickou činnost,
v jejímž rámci zvláště
po svém odchodu
z Československa v roce
1960 šířil dobré jméno
našeho interpretačního
a dramaturgického umění
v Evropě, a zejména
v severoamerickém zámorí**

Narozen v roce 1935. Jeho životní směřování uzrálo v jeho uměnímílovné rodině ve Skutči. Pražskou konzervatoř studoval ve dvou oborech: hoboj u Františka Hantáka a varhany u Jana Bedřicha Krajse. V roce 1960 zvolil svobodný tvůrčí život. Pokračoval ve studiu varhan na Královské konzervatoři v Gentu u Gabriëla Verschraegen. Stal se čechoamerickým varhaníkem, koncertujícím po celém světě, propagujícím soudobou a českou hudbu. Na Washington University v St. Louis, Northwestern University v Evanstonu a na Cleveland Institute of Music vchoval řadu výborných varhaníků, na dalších univerzitách přednášel. Třicet let byl kurátorem hudebního oddělení Clevelandského muzea umění, kde propagoval českou hudbu i české komorní soubory. Jako regenschori a varhaník v kostele sv. Pavla v Cleveland Heights často uváděl například duchovní skladby Václava Jana Tomáška, Antonína Dvořáka, Josefa Bohuslava Foerster, ale také – a to v češtině! – třeba Rybovu *Vánoční mši* a *Studánky* Bohuslava Martinů.

FOTO: ARCHIV KARLA PAUKERTA

Cena se uděluje od roku 2003 k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počinů, nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti hudby. Nositelem ceny se může stát fyzická nebo právnická osoba. Cena se uděluje na návrh poroty jmenované ministrem kultury.

Laureáti

2003	Marek Kopelent
2004	Ivan Moravec
2005	Richard Novák
2006	Svatopluk Havelka
2007	Jiří Kout
2008	Zdeněk Šesták
2009	Milan Slavický
2010	Ilja Hurník
2011	Lubomír Dorůžka
2012	Zuzana Růžičková
2013	Jiří Černý
2014	Miloš Štědroň
2015	Ivana Loudová
2016	Jan Kouba
2017	Petr Kotík
2018	Luboš Sluka
2019	Jiří Chvála
2020	Jiří Tichota
2021	Čestmír Huňát

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti výtvarného umění

Marek Pokorný

**za významnou kritickou,
kurátorskou a manažerskou
činnost v oblasti
současného umění, a dále
za iniciativu při vzniku
a rozvíjení progresivních
kulturních institucí
a platform**

Narozen v roce 1963. Vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V devadesátých letech působil především jako výtvarný kritik a publicista, editoval časopis *Detail – listy pro vizuální kulturu*. V letech 2004 až 2012 byl ředitelem Moravské galerie v Brně. Jako kurátor připravil řadu výstav současného umění včetně projektů pro Česko-slovenský pavilon na Bienále v Benátkách (2005 a 2013). Od roku 2013 je ředitelem PLATO – platformy (pro současné umění) Ostrava. Je předsedou organizačního výboru mezinárodního bienále grafického designu Bienále Brno, členem správní rady Masarykovy univerzity a Rady Českého rozhlasu. Zabývá se mimo jiné politickými aspekty řízení kulturních institucí a kulturní politikou.

Cena se uděluje od roku 2003 k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počinů, nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti výtvarného umění. Nositelem ceny se může stát fyzická nebo právnická osoba. Cena se uděluje na návrh poroty jmenované ministrem kultury.

Laureáti

2003	Jitka Válková
2004	Václav Boštík
2005	Adriena Šimotová
2006	Dalibor Chatrný
2007	Karel Malich
2008	Jan Kaplický
2009	Vladimír Kopecký
2010	František Skála ml.
2011	Leoš Válka
2012	Petr Wittlich
2013	Milan Grygar
2014	Stanislav Kolíbal
2015	Ludvík Hlaváček
2016	Charlotta Kotíková
2017	Jan Solpera
2018	Jana a Jiří Ševčíkovi
2019	Václav Cigler
2020	Květa Pacovská
2021	Adéla Matasová

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury **Jiří Suchomel**

**za průkopnictví v oblasti
udržitelné architektury, dále
za založení a dlouhodobé
vedení a rozvíjení
dnešní Fakulty umění
a architektury Technické
univerzity v Liberci**

Narozen 1944 v Kladně. Vystudoval Fakultu stavební ČVUT a Akademii výtvarného umění v Praze. Ještě jako student se v roce 1969 stal členem Školky libereckého Sialu. Mezi jeho významné projekty z této doby patří přístavba České státní pojišťovny v Liberci a především kulturní dům Crystal v České Lípě, kde experimentoval s využitím sluneční energie. V letech 1982–1984 realizoval spolu s Emilem Příkrylem a Johnem Eislerem dům IBA v Berlíně. V roce 1984 Jiří Suchomel převzal od Karla Hubáčka vedení Ateliéru 2. Tradici ateliéru se snažil udržet i po roce 1989 jako člen již soukromé kanceláře SIAL. V roce 1993 se habilitoval na Fakultě architektury ČVUT a následujícího roku spoluzakládal dnešní Fakultu umění a architektury Technické univerzity v Liberci, jejímž se stal prvním děkanem. Na počátku nového tisíciletí byl pak jmenován profesorem. Pro domovskou TU v Liberci realizoval Informační centrum a rektorát a s Jiřím Janďourkem budovu G. V současnosti se věnuje mezifakultnímu multioborovému projektu využití 3D tisku ve stavebnictví a architektuře.

Cena se uděluje od roku 2009 k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počinů, nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti architektury. Nositelem ceny se může stát fyzická nebo právnická osoba. Cena se uděluje na návrh poroty jmenované ministrem kultury.

Laureáti

2009	Eva Jiříčná
2010	Alena Šrámková
2011	Miroslav Masák
2012	Emil Příkryl
2013	Rostislav Švácha
2014	Ladislav Lábus
2015	Otakar Kuča
2016	Zdeňka Vydrová
2017	Věra Machoninová
2018	Růžena Žertová
2019	Ivan Kroupa
2020	Viktor Rudiš
2021	Benjamin Fragner

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovize

Marcela Pittermannová

za celoživotní práci v oboru
filmové dramaturgie se
specializací na tvorbu
pro děti a mládež, kterou
pozvedla na mezinárodní
a nadčasovou úroveň

FOTO: ARCHIV MARCELY PITTERMANNOVÉ

Narozena 1933 v Písku. Dramaturgyně, vedoucí výrobní skupiny, scenáristka, překladatelka. Studovala češtinu a ruštinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a postgraduálně tamtéž estetiku. Působila jako lektorka v Ústřední škole ROH a od roku 1961 jako dramaturgyně ve Filmovém studiu Barrandov. Zde pracovala až do odchodu do důchodu v roce 1991. Specializovala se na tvorbu pro děti a mládež. Spolupodílela se na rozkvětu československé kinematografie v 60. letech a v letech normalizace se stala jedním z kmenových zaměstnan-

ců studia, kteří měli nemalý podíl na udržení kvality dětské tvorby, která postupně získávala věhlas také v zahraničí. V roce 1984 byla pověřena vedením skupiny dětského filmu. Za svůj profesní život napomohla zrodu desítek ceněných filmů a několika televizních seriálů (*Tři oříšky pro Popelku*, série o panu Tau, *Malá mořská víla*, *Páni kluci*, *S čerty nejsou žerty*, *Chobotnice z druhého patra* aj.). Po roce 1989 dramaturgicky spolupracovala mimo jiné na filmu *Zapomenuté světlo*, v posledních letech pak na minisérii *Hořící keř*.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovize in memoriam

Evald Schorm

za zásluhy v oblasti filmové tvorby, s přihlédnutím k tvorbě divadelní a operní, za příkladný celoživotní etický a občanský postoj a v neposlední řadě za pedagogické působení v oblasti filmu

Narozen 1931 v Praze. Filmový, televizní, divadelní a operní režisér, scenárista a dramatik, pedagog. Jako syn statkáře byl na FAMU přijat až po několika letech v dělnických profesích. Studoval ve slavném ročníku Otakara Vávry v letech 1957–1962 a jeho spolužáky byli Věra Chytilová nebo Jiří Menzel. Schorm se již v době svých studií prosadil jako výrazný autor československé nové vlny, jehož tvorba diváka konfrontuje s klíčovými morálními otázkami doby. Natočil zásadní dokumentární filmy (*Železničáři, Zrcadlení, Proč?* aj.) a hrané snímky (mj. *Každý den odvahu, Farářův konec*). Bezprostředně reflektoval okupaci v srpnu 1968 (*Den sedmý, osmá noc, Zmatek*), což zapříčinilo přerušení jeho filmové kariéry. V 60. letech režijně hostoval v pražském Činoherním klubu (mj. *Zločin a trest, Hodinový hoteliér*) a v 70. a 80. letech pohostinsky režíroval v dalších českých činoherních divadlech (Ypsilonka, Divadlo Na zábradlí, Činoherní studio Ústí nad Labem aj.) a na operních scénách (Brno, Olomouc). Dlouhodobě spolupracoval s Laternou magi-

kou (mj. *Kouzelný cirkus, Sněhová královna, Černý mnich, Odysseus*) na inscenacích rozvíjejících možnosti propojení filmové a divadelní řeči. K hrané filmové režii se vrátil až koncem 80. let, premiéry svého filmu *Vlastně se nic nestalo* v roce 1988 se už ale nedožil.

Cena se uděluje od roku 2009 k ohodnocení mimořádně významných výsledků či výjimečných uměleckých tvůrčích, interpretačních nebo technických počinů v procesu tvorby, výroby, šíření a uchovávaní kinematografických a audiovizuálních děl, nebo za výzkumnou či propagační činnost v oblasti kinematografie a audiovize, nebo za dlouhodobé zásluhy v oblasti kinematografie a audiovize. Cenu lze udělit též in memoriam. Cena se uděluje na návrh poroty jmenované ministrem kultury.

Laureáti

2009	Jiří Krejčík
2010	Břetislav Pojar, Karel Kachyňa i. m.
2011	Jan Němec, Zdeněk Liška i. m.
2012	Ladislav Helge, Jan Špáta i. m.
2013	Vladimír Opěla, František Vlácil i. m.
2014	Kristina Vlachová, Věra Chytilová i. m.
2015	Drahomíra Vihanová, Miroslav Ondříček i. m.
2016	František Filip, Elmar Klos i. m.
2017	Jaromír Kallista, Jiří Brdečka i. m.
2018	Hynek Bočan
2019	Jiří Menzel, Jaroslav Kučera i. m.
2020	Eva Zaoralová, Miloš Forman i. m.
2021	Zdeněk Svěrák, Ester Krumbachová i. m.

i. m. = in memoriam

Poroty

Státní cena za literaturu

Michala Čičvácová, České literární centrum

Anna Hrabáčková, Česká centra

Petr Nagy, literární publicista

Denisa Novotná, literární promotérka

Flóra Peťovská, bohemistka, překladatelka, nakladatelka

Milena Šubrtová, literární historička, kritička,

vysokoškolská pedagožka (MU)

Vladimír Trojánek, kulturní publicista, editor

Státní cena za překladatelské dílo

Ingeborg Fialová-Fürstová, germanistka,

vysokoškolská pedagožka (UPOL)

Jiří Holub, hispanista, překladatel

Petr Komers, vietnamista, překladatel

Michala Marková, anglistka, překladatelka

Denis Molčanov, sinolog, překladatel

Miroslav Tomek, ukrajinista, překladatel

Magdalena Wagnerová, nakladatelská redaktorka

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti divadla

Zbyněk Brabec, dramaturg Opery Divadla Josefa Kajetána Tyla v Plzni, profesor Pražské konzervatoře, Jednota hudebního divadla

Václav Cejpek, teatrolog, dramaturg, překladatel a vysokoškolský pedagog, Divadelní fakulta JAMU

David Drozd, teatrolog a překladatel, vedoucí Katedry divadelních studií na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně

Andrea Králová, scénografka a kostýmní výtvarnice, vysokoškolská pedagožka, Divadelní fakulta AMU

Zdeněk Prokeš, tanečník, choreograf a pedagog, člen rady Asociace tanečních umělců ČR

Apolena Veldová Kačmarčíková, herečka, členka prezidia Herecké asociace

Alena Zemančíková, dramaturgyně, spisovatelka, divadelní a rozhlasová publicistka

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti hudby

Ingeborg Radok Žádná, hudební organizátorka, pedagožka katedry hudební produkce HAMU, rektorka AMU

Petr Bakla, skladatel, ředitel Hudebního informačního střediska

Petr Veber, hudební publicista, šéfredaktor hudebního portálu *KlasikaPlus.cz*

Vladimír Franz, hudební skladatel, výtvarník, pedagog

Matěj Kratochvíl, etnomuzikolog (Etnologický ústav AV ČR)

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti výtvarného umění

Jiří Jůza, ředitel Galerie výtvarného umění v Ostravě, předseda Rady galerií České republiky

Jan Skřivánek, kunsthistorik, šéfkurátor Musea Kampa

Václav Magid, výtvarník, teoretik, kurátor

Pavína Morganová, historička umění a kurátorka, vedoucí Vědecko-výzkumného pracoviště AVU v Praze

Marika Kupková, kurátorka, pedagožka (FF Masarykovy univerzity v Brně, Katedra filmových studií FF Univerzity Karlovy)

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury

Osamu Okamura, architekt, děkan Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci

Petr Klíma, architekt a historik architektury (UMPRUM, Pěstuj prostor)

Marcela Steinbachová, architektka, zakladatelka a dramaturgyně spolku Kruh, festivalu Den architektury a festivalu Film a architektura

Karolína Jirkalová, novinářka, kritička a editorka se zaměřením na architekturu

Tomáš Zdvihal, architekt, organizátor architektonických soutěží, člen redakční rady časopisu *ERA21*

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovizie

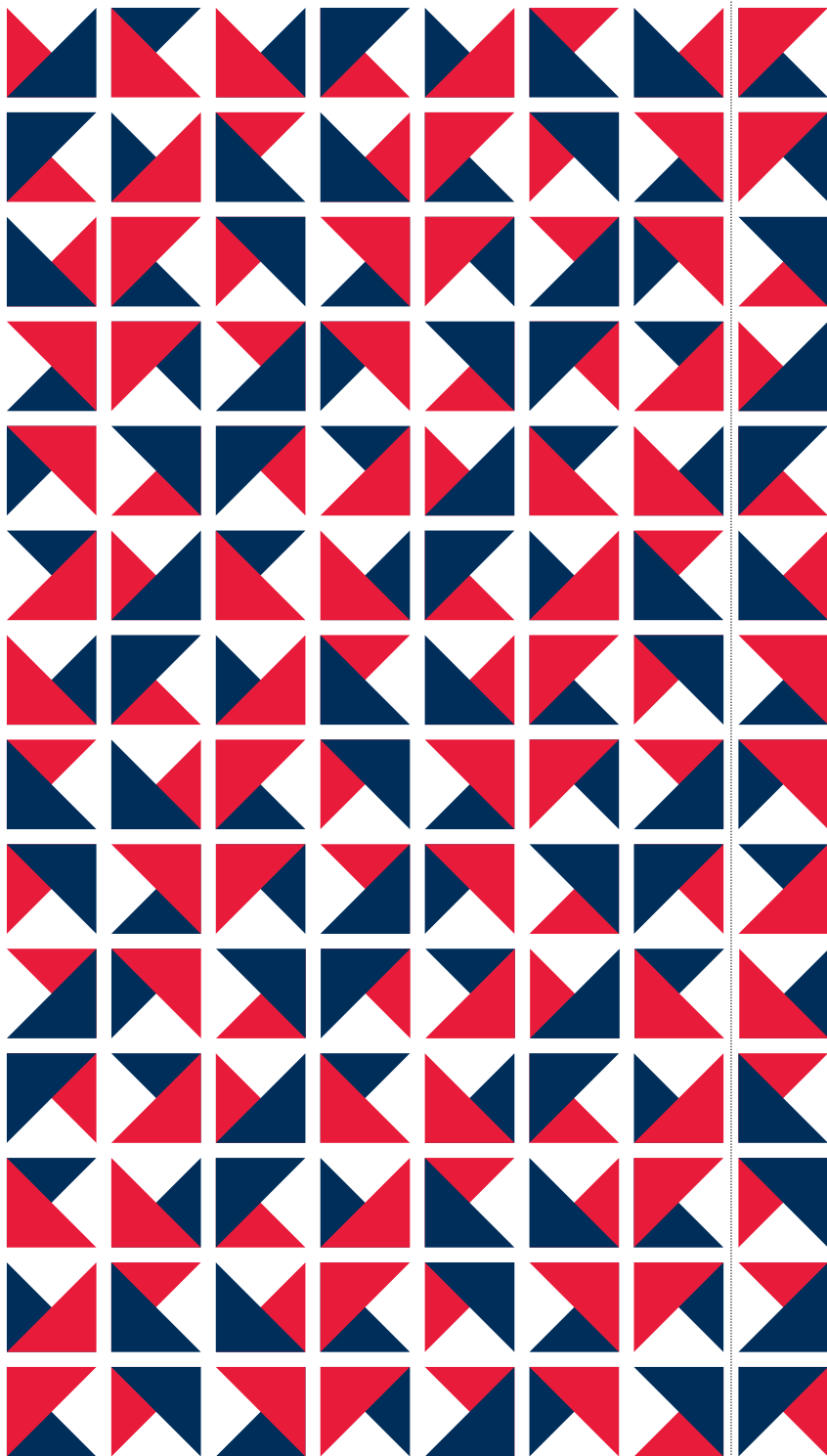
Tereza Czesany Dvořáková, filmová historička, spisovatelka a pedagožka (vedoucí katedry produkce FAMU, katedra filmových studií FF UK)

Lucie Česálková, filmová teoretička, kritička a pedagožka (katedra filmových studií FF UK), šéfredaktorka časopisu *Iluminace*

Jaromír Kallista, filmový producent, pedagog (katedra produkce FAMU)

Richard Němec, filmový producent a distributor

Vlastimil Venclík, dramatik, scenárista, režisér a herec

**Publikace vychází
u příležitosti předání státních cen
a cen Ministerstva kultury za rok 2022**

Vydalo Národní divadlo pro Ministerstvo kultury ČR

Návrh obálky a sazba: **Formata, v. o. s.**

Tisk: **GOFIPRINT, s. r. o.**

Náklad: **150 výtisků**

Počet stran: **24**

Vydání první

Neprodejné

Národní divadlo

MINISTERSTVO
KULTURY

Česká televize